

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Over de toekomst van politieke partijen [I]

Kay van der Linde: ‘Partijpolitici zijn gevangenen van een systeem dat niet meer functioneert’

door *Jan Prij*

Redactiesecretaris CDV

‘Dit politieke systeem bestaat al 200 jaar, zonder dat het af en toe is geïnnoveerd. Eens moet dat fout gaan’, aldus Kay van der Linde, adviseur van Rita Verdonk en haar beweging *Trots op Nederland*. (TON) in gesprek met CDV

* * *

‘Twee procent van de bevolking is lid van een politieke partij, 98 procent niet; een enorme kloof. Alleen al op basis van de ledenaantallen moet je constateren dat politieke partijen falen in hun representatieve functie. Daar komt nog bij dat alle bestuursfuncties zijn gekoppeld aan het lidmaatschap van politieke partijen, van het hoofd van de campingraad tot de commissaris van de Koningin, de minister-president of de beklagenswaardige figuur die straks de commissie rond het ontslagrecht moet voorzitten. Welke organisatie kan zich veroorloven 98 procent van de *resources* buiten beschouwing te laten? De consequentie van deze heilloze politieke praktijk is onvermijdelijk dat een kleine elite beslissingen neemt die tegen de

belangen van deze overweldigende groep ingaan, omdat deze belangen niet worden gehoord en meegewogen in de politieke programma’s. Dit is de grootste oorzaak van de voortdurende vervreemding van de burgers van de politiek en de “opstand der burgers”. De gevestigde politieke partijen sluiten zich af voor deze werkelijkheid.’

‘Begrijp me goed, ik ga niet uit van kwade wil. Politici zijn goedwillend. Het probleem is alleen dat ze gevangenen zijn van een onderwets systeem dat niet meer functioneert. Ik verwijt ze dat ze de ogen voor deze realiteit sluiten en net doen alsof ze op de oude voet kunnen doorgaan. Dit politieke systeem bestaat al 200 jaar, zonder dat het af en toe is geïnnoveerd. Eens moet dat fout gaan. Dat zien we nu: de ledenaantallen van politieke partijen zijn in twintig jaar gehalveerd.’

‘Het is een illusie te denken dat je binnen een politieke partij kunt meebeslissen. Die invloed is voorbehouden aan een zeer selecte, gesloten elite. In mijn perspectief heeft het dus geen zin de partijen te versterken. In feite komt dit neer op een verdedigende tactiek. Met het versterken van de partij als instituut worden in feite de muren tussen partijleden en niet-partijleden alleen maar

hoger en de kloof tussen burgers en politiek alleen maar dieper.’

‘Men geeft systematisch te hoog op van het belang van politieke partijen. Politieke partijen doen allang niet meer aan democratische vorming en oordeelsvorming. Dan heb ik het niet alleen over de SP, ooit gegroundvest op de maoïstische partijstructuur, maar ook over het CDA en de VVD. De inbreng van de leden in discussie is minimaal en zeer sterk gereguleerd. De beslissingen zijn voorgerekookt en een kleine groep getrouwen stelt uiteindelijk het partijprogramma vast’.

‘Hoe de praktijk van een politieke beweging uitpakt, kan ik nog niet zeggen; we zijn pas twee maanden bezig. Het opzetten van een goede organisatie, gericht op het betrekken van die 98 procent bij de politiek, gaat wel een paar jaar duren. We hebben een hoge ambitie, want dit is tot op heden geen enkele politieke partij gelukt. We willen de politiek vernieuwen en niet afwachten tot het systeem dat op zijn laatste benen loopt, omvat.’

‘TON wil de 98 procent van de kiezers die nu niet actief meedoet aan de politiek, erbij betrekken. Als ondernemers, wetenschappers en burgers goede ideeën hebben, is het gelijk mogelijk top-down invloed uit te oefenen op de koers van de beweging. Binnen een partij is dat onmogelijk. Men moet eerst van onderop geleidelijk aan de partijaders instromen en via jaren flyeren of ander werk bij de partijbonzen in de gunst komen. De aantrekkingskracht van dit klasieke model van politieke participatie is echter bijzonder klein.’

‘De essentie van de democratie heeft niets met politieke partijen te maken. Politieke partijen zijn slechts instrumenten. Als ze niet voldoen voor het bereiken van het doel, het uitdrukken en bundelen en filteren van de voorkeuren van burgers, dan kun je net zo goed zonder. Rita Verdonk probeert het

daarom op een nieuwe manier. Bijvoorbeeld door zich via de toepassing van nieuwe info-technologie te richten op de politiek buitengesloten.’

‘TON wil zich inzetten voor hervorming van het politieke systeem. Daarbij hoort de verhoging van de kiesdrempel. Hierdoor krijg je in de Tweede Kamer grotere fracties, die worden gedwongen bezig te zijn met wat de mensen in het land echt willen en meer de dialoog aangaan. Uiteindelijk gaat het om bestuurskracht en resultaten. Ik denk dat dit dé klacht is van burgers over de politiek: veel geouwehoer, zonder dat er iets gebeurt. Als je de klacht van mensen over de politiek in

.....
 Als je de klacht van mensen
 over de politiek in twee woorden
 zou moeten samenvatten,
 dan is het: doe iets!

twee woorden zou moeten samenvatten dan is het: doe iets! De Zuiderzeelijn, waarover in tal van commissies twintig jaar is vergaderd, wordt opeens getorpedeerd en de filebestrijding wordt maar niet aangepakt; zie het eindeloos gesteggel van het kabinet over het ontslagrecht. Mensen verwachten dat volksvertegenwoordigers doen waarvoor ze zijn aangesteld en niet dat ze moeilijke beslissingen voor zich uitschuiven om dat als oplossing te presenteren. Zo’n commissie van wijze mannen die zich er nu weer over gaat buigen, dat is toch slap? Mensen willen daadkracht. Het is niet voor niets dat Rita Verdonk zo populair is. Sarkozy in Frankrijk en Merkel in Duitsland, dát zijn krachtige leiders die van aanpakken weten.